

SVETNIŠKA SKUPINA SD

Maribor, 2. julij 2012

**MESTNI SVET MESTNE
OBČINE MARIBOR**

**ZADEVA: PREDLOG ZA OBRAVNAVO NA 20. SEJI MESTNEGA SVETA
MESTNE OBČINE MARIBOR**

**NASLOV GRADIVA: OBRAVNAVA PROBLEMATIKE ZDRUŽEVNAJA
SREDNJIH ŠOL V MESTNI OBČINI MARIBOR**

**GRADIVO
PRIPRAVILA: SVETNIŠKA SKUPINA SD**

**GRADIVO
PREDLAGA: SVETNIŠKA SKUPINA SD**

POROČEVALEC: Matej ŽMAVC, svetnik SD

PREDLOG SKLEPOV:

Mestni svet Mestne občine Maribor poudarja, da je potrebno morebitne organizacijske in institucionalne spremembe v srednješolskem prostoru v Mestni občini Maribor načrtovati premišljeno, z ustreznimi analizami in učinki v interesu ohranitve in izboljšanja ravni kakovosti mariborskega javnega šolstva. Zato Mestni svet Mestne občine Maribor nasprotuje vsakršnim spremembam, ki ne bodo usklajena z vodstvi šol, zaposlenimi in dijaki in ki ne bodo zagotavljale nadaljnje razvoja mariborskega javnega šolstva.

Mestni svet Mestne občine Maribor poziva ministra za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, da načrtovane organizacijske in institucionalne spremembe z združevanjem mariborskih srednjih šol prestavi za čas enega leta do 1. septembra 2013, v vmesnem času pa pridobi čas za kakovostno pripravo potrebnih analiz učinkov na kakovost izobraževanja, položaj dijakov in zaposlenih ter finančne učinke, predvsem pa spremembe uskladi z vodstvom šol, zaposlenimi in dijaki.

Svetniška skupina
Socialnih demokratov
Tone GAČNIK, vodja

Mestni svet
Mestne občine Maribor

Službi Mestnega sveta

Maribor, 2. julij 2012

Predmet:

Predlog za razširitev dnevnega reda 19. seje Mestnega sveta Mestne občine Maribor:

Obravnava problematike združevanja srednjih šol v Mestni občini Maribor

Spoštovani,

svetniška skupina Socialnih demokratov predlaga, da se v skladu s 26. členom v povezavi s 34. členom Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Maribor dnevni red 19. seje Mestnega sveta Mestne občine Maribor razširi s točko dnevnega reda

Obravnava problematike združevanja srednjih šol v Mestni občini Maribor,

in jo obravnava v skladu s 34. členom poslovnika, saj je opredelitev Mestnega sveta Mestne občine Maribor do posegov v organizacijo šolskega prostora v Mestni občini Maribor nujna zaradi zaščite položaja izobraževalnih institucij, položaja zaposlenih in dijakov šol, ki so z administrativnimi ukrepi Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport predvidena za združitev v Tehniški šolski center Maribor.

Podpisnice koalicijskega sporazuma s pomenljivim naslovom Pogodba za Slovenijo 2012 - 2015 so se zavezale k sprejemanju takšnih ukrepov, s katerimi bodo v vrtcih in šolah med drugim *zagotovili pogoje za sodobno vzgojo in izobraževanje ter kakovostno pridobivanje temeljnega znanja s ciljem dati otrokom in mladim najboljše možnosti za uspešno in zadovoljno življenje*. Spodbujali naj bi tudi razprave, ki bi *preko vključevanja vseh ključnih skupin deležnikov vodile do širokega družbenega konsenza o tem, kakšno šolo in kakšno šolstvo rabi Slovenija, če naj sledi zastavljenim ciljem na področju razvoja družbe znanja in družbe etike*.

Med predvidenimi ukrepi v koalicijskem sporazumu je tudi racionalizacija normativov in standardov v predšolskem varstvu in osnovnem šolstvu. Četudi ukrepa nikakor ni mogoče označiti kot enega izmed tistih, za katerega je bilo doseženo široko družbeno soglasje, je naveden v nekaterih dokumentih, ki jih je Vlada Republike Slovenije posredovala Evropski komisiji.

Eden izmed teh je Nacionalni reformni program 2012 - 2013. Predlog besedila je 29. marca 2012 v obravnavo, ali bolje rečeno v seznanitev, delovnim telesom Državnega zbora predložil minister za finance. S področja vzgoje in izobraževanja so v njem bili predlagani ukrepi, ki jih omenjeno ministrstvo premierno navedlo že v dokumentu Uravnoteženje javnih financ, Izhodišče za pripravo rebalansa proračuna za leto 2012. Nenavadno je bilo, da sta Nacionalni reformni program na skupni seji obravnavala Odbor za izobraževanje, znanost, kulturo, šport in mladino in Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide na dan, ko se je iztekal štirinajstdnevni rok, ki si ga je Vlada RS samopostavila za pogajanja s socialnimi partnerji o Izhodiščih za pripravo rebalansa proračuna za leto 2012. Vlada RS je tako izkoristila pristojni delovni telesi, da sta legitimirali njeno samovoljno ravnanje. Ukrepi v vzgoji in izobraževanju, navedeni v Izhodiščih, so bili še med potekom pogajanj

takorekoč že potrjeni v Nacionalnem reformnem programu. Končno besedilo je bilo nato brez večjih sprememb na Vladi sprejeto 12. aprila 2012. Dokument predvideva rigorozne ukrepe vzgojno-izobraževalnega sistema pri nas: poslabšanje normativov in standardov, ukinjanje šol, preoblikovanje matičnih šol v podružnične šole, določitev minimalnega števila otrok v razredih, otežitev možnosti prehajanja iz poklicnega v tehniško izobraževanje, uravnotežen razvoj mreže (zasebnih?) visokošolskih zavodov.

Vlada Republike Slovenije je neomajno odločenost za radikalni odklon od šolske politike, usklaje(va)ne z zaposlenimi, pokazala tudi s sprejetjem Pakta stabilnosti. Dokument je predvidel podobno preurejanje sistema vzgoje in izobraževanje kot Nacionalni reformni program in je bil na vladi 26. aprila 2012 sprejet brez večje pozornosti javnosti.

Na hitro nastali nabor ukrepov, ki jih je Vlada RS s pristojnim ministrom za izobraževanje, znanost, kulturo in šport na čelu pripravila v varčevalnih ihti in predvidela za sprejem v predlogu Zakona za uravnoteženje javnih financ, so bili pomanjkljivo utemeljeni z iztrganimi razlagami iz različnih primerjalnih študij. V predlogu varčevalnega zakona so bili predlagani normativni nastavki za prosperiteto zasebnega šolstva na račun javnega, za izničenje ugleda zaposlenih v vzgoji in izobraževanju in za omejitev dostopnosti pretežnega dela ljudi do kakovostnega šolskega sistema. A izvedbeni akt za rokohitrsko uveljavitev nove, ekskluzivistične izobraževalne paradigme se je zaradi aktivnosti Sindikata vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture, podprtega z jasno izraženo podporo staršev na dan stavke, vsaj začasno izrodil.

Izražena stališča predstavnikov ministrstva v medijih, sprejeti dokumenti na Vladi, predvsem pa trenutno ravnanje namreč kažejo, da Vlada RS in pristojno ministrstvo nista odstopila od očitnih namer po preoblikovanju podobe sistema, ki med ljudmi uživa visoko stopnjo zaupanja. Način priprave osnutka v zvezi z združevanjem srednjih šol kaže izrazito podcenjujoč odnos do učencev, njihovih staršev in zaposlenih na šolah, ki jih tematika zadeva. Zaskrbljujoče je, da so se na pristojnem ministrstvu odločili poseči v mrežo javnih srednjih šol, ne da bi v postopek vključili zainteresirano javnost. Tako smo zopet priča histeriziranju celotnega šolskega polja, kot smo mu bili priča že v mandatu 2004 – 2008. Pomenljivo je tudi, da se obsežne spremembe skuša uveljaviti med poletnimi počitnicami, ko je pozornost javnosti in zaposlenih v vzgoji in izobraževanju bistveno zmanjšana. Kot kaže zapis iz spletnega mesta pristojnega ministrstva, je bil njihov namen speljati celoten postopek združevanja brez vključevanja pomembnih deležnikov, saj je bil osnutek objavljen *glede na številna vprašanja novinarjev*.

Kot je mogoče razbrati iz delovnega osnutka ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, predlog preoblikovanja, in sicer ukinjanje, pridruževanje oz. združevanje posameznih srednjih šol, ne temelji na analizah niti strokovnih podlagah. Očitki o želji političnega nastavljanja vodstvene strukture v novo reorganiziranih zavodih se zato zdijo utemeljeni. Ob tem spomnimo, da je bila z Zakonom za uravnoteženje javnih financ sprejeta določba, ki je skrajšala rok, v katerem mora svet šole imenovati ravnatelja oz. vršilca dolžnosti ravnatelja, sicer ga imenuje pristojni minister. Tako kot mnoge druge sprejete spremembe področnih zakonov vzgoje in izobraževanja tudi ta z domnevno varčevalno naravnano omenjenega zakona ni imela nobene povezave. Konkretno politično namero pa je mogoče v polnosti spoznati v združevanju javnih srednjih šol, kjer pristojni organi javnih zavodov v kratkem času uveljavitve spremenjenih oz. novih ustanovitvenih aktov iz objektivnih razlogov ne bodo zmogli pravočasno imenovati novega ravnatelja.

Pri seznanjanju vodstev in tudi določitvi srednjih šol, ki naj bi jih združili, je ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport ubralo nenavadne poti. Iz javno dostopnih informacij je namreč mogoče razbrati, da so bili ravnatelji srednjih šol, ki naj bi jih združili, pred kratkim posamič povabljeni na razgovor na ministrstvo, kjer naj bi se o odločitvi zgolj seznanili. Pri tem niso bili seznanjeni z nobenimi analizami, ki bi utemeljevale sprejeto odločitev. Zanimivo je tudi, da združevanje ne bo zaobšlo niti tistih šol, ki poučujejo za deficitarne poklice in ki bi jim zato morali posvečati še posebno pozornost. Glede na deklarativno izraženo naklonjenost vladajoče oblasti do razvoja tehničnih poklicev in poklicnega šolstva nasploh, je takšno ravnanje presenetljivo.

Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport pa načrtuje tudi posege v druge podzakonske predpise, kar v šolsko polje vnaša nepotrebno negotovost. Takšen pristop k uvajanju sprememb namreč krepi nezaupanje med socialnimi partnerji. Med udeležence v vzgoji in izobraževanju vnaša zaskrbljenost, da bi pristojno ministrstvo navkljub javno izrečenim

obljubam ob sprejemanju Zakona za uravnoteženje javnih financ, mimo dogovora s sindikatom uveljavilo spremembe drugih normativov in standardov, in to kar med šolskimi počitnicami. Zato je treba zahtevo za sklic nujne seje razumeti predvsem kot priložnost za seznanitev javnosti z načrti pristojnega ministrstva pri spreminjanju normativov in standardov.

V poslanski skupini Socialnih demokratov smo prepričani, da javno šolstvo ne potrebuje umetno ustvarjene konkurence zasebnega šolstva, kot je prepričan pristojni minister. Še zlasti je ne potrebuje, kadar je konkurenca ustvarjena iz proračunskih sredstev, sicer namenjenih javnemu šolstvu, in kadar je edini motiv zanjo poseganje v svetovnonazorsko nevtralnost. Prav tako se ne moremo strinjati z razmislekom, da bomo družbo znanja dobili takrat, ko se bo znanje finančno izplačalo. Od ministra, samooklicano odgovornega za cvetenje izobraževanja, pričakujemo, da bo pokazal vsaj minimalno stopnjo občutljivosti do področij iz svoje pristojnosti in dokazal, da je sposoben videti tudi onkraj profitabilnosti.

V svetniški skupini Socialnih demokratov zato pričakujemo, da bo Mestni svet Mestne občine Maribor sprejel jasno stališče o napovedanih posegih v organizacijo srednješolskega prostora v Mestni občini Maribor in s tem stališčem seznanil Vlado Republike Slovenije in pristojno ministrstvo.

Mestni odbor Socialnih demokratov Maribor je že javno izrazil nasprotovanje enostranskim in administrativnim posegom v organizacijo mariborskega šolskega prostora. Pri tem tudi svetniška skupina SD poudarja, da je spremembe potrebno načrtovati v dogovoru z vodstvi šol, zaposlenimi in dijaki šol. Namesto sodelovanja in želje po dogovoru pri velikih spremembah, ki lahko nevarno vplivajo na kakovost šolskega procesa, položaj zaposlenih in uspeh dijakov, smo v primeru pridružitve Srednje elektro - računalniške šole Maribor in Lesarske šole Maribor k Tehniškemu šolskemu centru priča vzvišenemu, arogantnemu in oblastniškemu odnosu Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport. Nesprejemljivo je, da se spremembe šolskega prostora kot izrazito občutljivega polja izvajajo tako, da se vse prizadete zaposlene in dijake ter same institucije z dolgoletno tradicijo postavlja pred izvršena dejstva. To obžalujemo in obsojamo.

Poudariti je potrebno, da so vse navedene šole pomembni stebri srednje in višješolskega izobraževanja v Mariboru in severovzhodni Sloveniji. Izobraževanje za poklice v teh šolah ima v Mariboru dolgoletno tradicijo, ki je zgradilo tudi trdne temelje univerzitetnega tehniškega izobraževanja in znanosti v mestu ob Dravi. Zato grozeči posegi niso samo administrativno in organizacijsko preurejanje srednješolskega prostora, ampak pomenijo tudi bistven poseg v naravo izobraževanja, raziskovanja in znanosti v Mariboru in regiji.

Znanje, ki ga na navedenih izobraževalnih institucijah pridobivajo dijaki in v višješolskih programih tudi študenti, je izjemnega pomena za prehod v inovativno in na prednostih Slovenije utemeljeno ekonomijo. Vse šole se ponašajo z dobrimi učnimi rezultati in uspehi na mednarodnih in domačih tekmovanjih. Izobraževanje za področja, ki imajo v regiji svojo razvojno perspektivo, bi moralo biti predmet ne le mestnega in regionalnega, pač pa tudi nacionalnega interesa. Znanja informacijskih tehnologij, energetike in elektronike, gradbeništva in inovativnih materialov ter lesarstva to nedvomno so, saj ima Maribor dolgo tradicijo in bogato perspektivo na vseh navedenih področjih, ki jih je potrebno za razvojni preboj mesta in regije okrepiti, ne pa oslabiliti z nepremišljenimi in administrativnimi ukrepi, ki bodo prinesli le minimalni prihranek. Takšno početje ministrstva je zato vredno vse naše obsodbe.

Ocenjujemo, da so Srednja elektro – računalniška šola, Lesarska šola Maribor in tudi Srednja gradbena šola Maribor (iz načrtov združevanj je zaenkrat očitno izvzeta) dobri primeri zgledno vodenih in uspešnih javnih šol, katerih dijaki dosegajo dobre učne rezultate z dobrimi predispozicijami za delo ali nadaljnji študij ter izjemne rezultate na mednarodnih tekmovanjih. Ukinjanje samostojnosti šole je nerazumno, saj dosegajo nadstandardne rezultate doma in po svetu, vpis v deficitarne programe, za katere izobražujejo mlade generacije, pa se povečuje, kar je izrednega pomena za Maribor in celotno regijo.

Kljub zagotavljanju ministrstva, da selitev, ukinjanja programov in zmanjševanja števila učiteljev ne bo, je potrebno opozoriti, da bo hitra in nepremišljena odločitev, da sistemske spremembe združevanja uvede že s 1. septembrom 2012, botrovala nazadovanju strokovnega razvoja šolstva v podravski regiji, ne izključujemo pa tudi zmanjševanja števila zaposlenih.

Mestnemu svetu Mestne občine Maribor predlagamo v sprejem naslednje sklepe:

1. Mestni svet Mestne občine Maribor poudarja, da je potrebno morebitne organizacijske in institucionalne spremembe v srednješolskem prostoru v Mestni občini Maribor načrtovati premišljeno, z ustreznimi analizami in učinki v interesu ohranitve in izboljšanja ravni kakovosti mariborskega javnega šolstva. Zato Mestni svet Mestne občine Maribor nasprotuje vsakršnim spremembam, ki ne bodo usklajena z vodstvi šol, zaposlenimi in dijaki in ki ne bodo zagotavljale nadaljnega razvoja mariborskega javnega šolstva.
2. Mestni svet Mestne občine Maribor poziva ministra za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, da načrtovane organizacijske in institucionalne spremembe z združevanjem mariborskim srednjih šol prestavi za čas enega leta na 1. september 2013, v vmesnem času pa pridobi čas za kakovostno pripravo potrebnih analiz učinkov na kakovost izobraževanja, položaj dijakov in zaposlenih ter finančne učinke, predvsem pa spremembe uskladi z vodstvi šol, zaposlenimi in dijaki.

Za poročevalca na seji Mestnega sveta Mestne občine Maribor v imenu predlagatelja določamo mestnega svetnika Mateja Žmavca.

S spoštovanjem,

Svetniška skupina
Socialnih demokratov

Tone Gačnik, vodja